

עוזניית הנגב: אורחת מלכותית ונדירה נצפתה בשמורת עין עבדת

Posted on 13 במאי 2025 by שוש להב

עוזניית הנגב היא דורס גדול מאוד וחזק, והגדול ביותר באזורנו. מוטת כנפיה מגיעה כמעט כדי שלושה מטרים, ומשקלה מעל לעשרה קילוגרם. ברשות הטבע והגנים מקדמים הקמת גרעין רבייה עם מדינות המפרץ, שם יש עוזניות רבות.

Categories: [מה חדש?](#), [ראשי](#)

Tag: [עוזניית הנגב](#)

אורחת מלכותית ונדירה: עוזניית הנגב, שנכחדה כמקננת בישראל, נצפתה בשמורת הטבע עין עבדת. כפי שמעיד עליה שמה (עוז = כוח), עוזניית הנגב היא דורס גדול מאוד וחזק, ולמעשה הדורס הגדול ביותר באזורנו. מוטת כנפיה מגיעה כמעט כדי שלושה מטרים, ומשקלה מעל לעשרה קילוגרם. השבוע, נצפתה על ידי **ליאור דור**, עובד רשות הטבע והגנים, בגן לאומי עין עבדת. "זה התחיל כמו עוד יום רגיל בעבודה. ישבתי ליד המעיין ומדי פעם הערתי את תשומת ליבם של המטיילים לנשר שעבר מעלינו. פתאום, הסתכלתי דרומה אל מפתח הנחל וראיתי נשר ענק וכהה בשמים לא רחוק ממני, הבנתי מהר מאוד מה גודל המאורע - עוזניית נגב.

"בהתרגשות עצומה רצתי אחריה, לצלם ולחפש קליטה כדי לדווח. העוזנייה הנדירה עפה מעליי בחברת נשרים אחרים קרוב לשעה, כשמדי פעם היא עוברת נמוך מאוד מעל הראש, או נוחתת על המצוקים בכבדות וברושם רב, עד שלבסוף

התרחקה אל עבר המדבר. אנחנו מזמינים את הציבור לבוא לבקר בשמורת הטבע עין עבדת ולראות את העוזניה. אני מקווה שהעוזניה תשאר בארץ מדובר בעוף שיש לו חשיבות רבה".

אורלי גלעד, מנהלת מרחב הר הנגב ברשות הטבע והגנים: "מאמצי השימור שנעשו בארץ על מנת להרבות את העוזניות בשבי, נתקלו בקשיים רבים, אבל אנו מקווים כי עוד ועוד עוזניות יבקרו אותנו ואולי נזכה לראות אותן חוזרות להיות חלק בלתי נפרד מנוף הנגב, כפי שהיו בעבר. ברשות הטבע והגנים מקדמים הקמת גרעין רבייה עם מדינות המפרץ, שם יש עוזניות רבות".

עוזניית הנגב מאופיינת בצבע חום כהה, בטנה בהירה, ראשה וצווארה קירחים וצבעם אפור. היא ניזונה מפגרים ובאמצעות מקורה החזק, היא מבתקת את עורן של בהמות גדולות כגמל. בנוסף, היא מסוגלת לצוד בעלי חיים קטנים דוגמת ארנבת וחרדון-צב. העוזנייה חיה לרוב ביחידים או בזוגות, מקננת על עצי שיטה בוואדיות רחבים ובנופי סוואנה. הקן הענק בנוי מענפים ומזרדים, גובהו עשוי להגיע למטר אחד וקוטרו שניים עד שלושה מטרים. העוזניות מטילות ביצה אחת ומחזור הקינון שלהן ממושך ואורך כשנה.

ד"ר יואב פרלמן, מנהל מרכז הצפרות בחברה להגנת הטבע: "כתוצאה מירי בלתי מפוקח, היעלמות מקורות מזון והפרעות בקינון, היא נכחדה כמקננת בישראל. העוזנייה היא מין בסכנת הכחדה עולמית, הערכות האוכלוסיה עומדות על כ-8,000 פרטים באפריקה וכ-500 בלבד מתת המין של אזורנו, כולן בחצי האי ערב. הקינון האחרון בארץ נרשם ב-1989 באזור יוטבתה, ובמהלך שנות השבעים החלו ניסיונות שונים להציל את העוזניות מכליה - תחנות האכלה הוקמו בשני אזורים בערבה, בחצבה ובהרי אילת. במקביל הוקם גרעין רבייה בגן הזואולוגי של אוניברסיטת תל-אביב, שהתבסס על איסוף גוזלים מקינים בערבה. הניסיון להרבות את העוזניות בשבי נכשל והמאמצים דעכו במרוצת השנים".

מידד גורן, מנהל מרכז צפרות רמת הנגב של רשות הטבע והגנים והחברה להגנת הטבע: "צפרים רבים מכל הארץ הגיעו, מיד עם פרוץ השמועה, לשמורת מצוק הצינים כדי לחפש את האורחת הנדירה. חלקם אפילו הצליחו לצפות בה ואף לצלם אותה. למעשה, כבר לפני שלושה שבועות היא נצפתה בנגב המערבי, 40 קילומטרים מעין עבדת, על ידי **יפתח מגן,** מנהל מרחב נגב צפוני של רשות הטבע והגנים. היא נצפתה בחברת מיני דורסי ענק הניזונים גם הם מפגרים - נשר מקראי ממושדר מסרביה שהמשיך במסע הנדידה לאירופה ועוזניה שחורה שעקבותיה נעלמו ואולי גם היא המשיכה עם הנשר. אני מנחש ששלושתם נפגשו בערב הסעודית, שם מקננות אחרוני עוזניות הנגב של אזורנו, עפו יחדיו לישראל ונפרדו כאן. את העוזניה האחרונה שביקרה בשמורת הטבע החי בר ביטבתה ב-2021 ותועדה לראשונה על ידי מנהל המרחב ברשות הטבע והגנים גולן רידר הספקתי לראות ולצלם לפני שפרשה כנפיים ונעלמה".

מוזמנים גם לבקר בקבוצת הפייסבוק שלנו 'טיול משפחתי בארץ ובעולם'

חפשו אותנו גם בטלגרם